**MUHAMMED BİN HASEN EL-AHVÂL**

Hadîs ve edebiyat âlimlerinden. İsmi, Muhammed bin Hasen bin Dinar el-Ahvâl'dir. Kûfeli âlimlerden olduğu için, "Kûfî" olarak isimlendirilmiştir. Hadîs ilminde ve Arap edebiyatında büyük bir âlimdir. 250 (m. 864) senesinde vefât etti.

O Muhammed bin Ziyâd İbnü'l-A'râbî'den ilim aldı ve ondan hadîs-i şerîf rivâyet etti. Onun derslerinde çok bulundu. Kendisinden de, Niftaveyh en-Nahvî, Muhammed bin Abbâs-ı Yezîdî ilim aldılar ve hadîs-i şerîf rivâyetinde bulundular. İbn-i Abbâs-ı Yezîdî, onun huzûrunda, 250 (m. 864) senesinde Ömer bin Ethem'in dîvânını okudu.

Muhammed el-Ahvâl, ilimde sika (güvenilir) bir âlim olup, Arap edebiyatında yüksek ilime sahipti. Hitâbeti kuvvetli, ilimde derin bir hazine idi. Birçok eser kaleme almıştır.

İmâm-ı Yakut, onun hakkında: "O, ilmi çok, anlayışı geniş, rivâyetlerinde güvenilir, zekâ ve muhakemesi çok kuvvetli bir âlimdi" dedi.

Zübeydî de onun, nahiv âlimlerinden el-Müberrid ve Sa'leb ile aynı tabakadan olduğunu bildirdi ve dedi ki: "O, kâtiplik yapar, insanların arasına fazla karışmazdı. 120 şâirin dîvânını topladı."

Yazdığı eserlerden ba'zıları şunlardır:

1. Kitâb-üd-devâhî

2. Kitâb-ül-eşbâh

3. Kitâb-üs-silâh

4. Kitâb-ül-emsâl

5. Kitâbü fe'ale ve ef'ale

6. Kitâbü mâ ittefaka lafzuhû ve ihtelefe ma'nâhü.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-9, sh. 191

2) Târîh-i Bağdâd cild-2, sh. 185

3) Bugyet-ül-vuât cild-1, sh. 81